

27 april 2025

HET LEVEN IS MIJ CHRISTUS HET STERVEN IS WINST

Filippenzen 1, vers 12 t/m 26

De Paasdagen zijn inmiddels achter de rug. Ik weet niet hoe u deze dagen heeft ervaren, maar ik hoorde van meerdere mensen dat zij deze Paasdagen als heel goed hebben ervaren. Op Goede Vrijdag samen Avondmaal vieren, dat is elke keer weer een indrukwekkend iets. Vervolgens Eerste Paasdag: samen zingen op de begraafplaats. Op die plek waar zoveel tranen zijn gelaten en wij om elkaar heen hebben gestaan, samen zingen 'nu jaagt de dood geen angst meer aan'. En verder een feestelijke dienst met de kinderen erbij, weer veel zingen, het Paasevangelie met elkaar delen. Mocht u het ook heel fijn hebben gevonden vorige week, maar ook als u of jij het misschien niet allemaal hebt meegemaakt, dan heb ik goed nieuws: *ook vandaag is het weer Pasen*. En ook morgen is er weer Paasfeest. Of je nu deze week vooral thuis bent..., of druk op je werk..., of flink bezig met je studie, of dat je moet zorgen voor anderen..., of als je – zoals Paulus in de gevangenis zit, ook daar ervoer Paulus Paasfeest. Paulus heeft het in zijn brief aan de gemeente van Filippi steeds over zijn vreugde, zijn blijdschap, over het leven met Jezus. *Paasfeest gaat blijkbaar door... en Pasen gaat door alles heen*.

Paasfeest gaat blijkbaar door. En Pasen gaat door alles heen.

Nou, dat is wel heel groot om het zo te zeggen. Maar als ik nu zou proberen om dat vervolgens helemaal uit te gaan leggen, dan weet ik niet of wij veel verder komen. Want: 'iets begrijpen' en 'iets ervaren', dat is niet hetzelfde. Ik denk dat Paulus daarom hier ook niet in de uitleg-stand is gaan staan, maar dat hij daarom in het eerste gedeelte van zijn brief eerst vooral over zijn eigen leven is gaan vertellen. Niet omdat hij zo graag over zichzelf vertelt, maar als een *voorbeeldverhaal*. Want voorbeelden raken vaak veel beter dan een betoog. Paulus geeft geen set aanwijzingen en regels – daar wacht hij nog even mee, dat komt later in zijn brief – maar hij nodigt uit: kijk eens mee met mij..., zou je van wat je bij mij ziet ook niet iets van in je eigen leven of in jullie eigen gemeente willen terugzien? Raakt het je? Vind je het wat? Zou je er ook wat mee kunnen doen misschien?

Nou, zo wil ik dan ook de preek verder vormgeven. Door met u uitgebreid naar dat voorbeeld van Paulus te kijken. Te kijken... en ook met elkaar proberen te ontdekken *hoe* Paulus nu zo in het leven kan staan, ook al zat hij in de gevangenis... en hiermee hoop ik dat het ook vanavond en ook morgen en ook overmorgen voor u en mij steeds Pasen zal zijn.

Paulus zat dus in de gevangenis. Waar die gevangenis was, dat was voor de gemeente van Filippi bekend, voor ons is het gissen waar Paulus in detentie zat. Veel uitleggers denken dat het Rome is geweest. Wat wij wel

weten: een gevangenis was vroeger geen plek waar je je straf moest uitzitten, maar waar je werd bewaard ('huis van bewaring') in afwachting van een rechterlijke uitspraak of de voltrekking van je straf. Nu, Paulus heeft meerdere keren op deze manier vastgezet, omdat hij een Koning verkondigde, waar noch de joden noch de Romeinen van wilde horen. Joden vonden het godslasterlijk en Romeinen staatsgevaarlijk wat Paulus uitkraamde. Maar wat opvalt aan hoe Paulus over zijn gevangenschap in mogelijk Rome schrijft, is dat wij niets krijgen te horen over zijn omstandigheden. Wij zouden toch aan elkaar hebben geschreven of gemaild over dingen als: waar zit je? Heb je een eigen kamer? Ben je gezond? Hoe is het eten? Nee, Paulus wil graag iets anders delen met de mensen in Filippi. Hij begint ons Bijbelgedeelte met: 'ik wil dat jullie weten broeders en zusters, dat wat er met mij is gebeurd, tot bevordering van het Evangelie heeft gediend.' Deze tijd van gevangenschap is bijzonder nuttig. Waarom? Wat is dat 'tot bevordering van het Evangelie' dan? Nu – zo vertelt Paulus verder - *in het hele gerechtsgebouw en aan alle overigens is bekend geworden, dat ik een gevangene ben om Christus' wil*. Paulus' gevangenschap heeft er toe geleid dat op deze plek het Evangelie in ruime mate is gedeeld. Op deze plek, waar vaak zal zijn gevloekt en gescholden, op deze nare plek waar crises zijn doorstaan en talloze mensen hard en gevoelloos zijn

geworden..., op deze plek heeft de Naam van Jezus in alle toonaarden geklonken. En dat is me toch mooi!

Paulus vertelt het ook heel mooi. Hij heeft het erover dat zijn '*gevangenschap in Christus*' in het gehele gerechtsgebouw is bekend geworden.' Mijn gevangenschap in Christus, dat betekent natuurlijk dat hij gevangen zit vanwege Christus, vanwege zijn geloof in de

Heere Jezus. Maar er klinkt nog iets anders doorheen: mijn gevangenschap in Christus..., *ik ben een gevangene van Christus*. En dat is nog veel grootser en heeft veel meer impact op mijn leven dan dit verblijf hierin deze gevangenis. Een gevangene van Christus. Zo noemt Paulus zichzelf ook in enkele andere brieven (o.a. Filemon). Niet dit huis van bewaring bepaalt zijn leven, maar dat hij *door Jezus is vastgegrepen, is bewaard en dat Jezus het nu voor het zeggen heeft over zijn gaan en staan, over zijn vrijheid en zijn leven*.

Paulus is dus heel blij dat op deze donkere plaats van de maatschappij het licht van Christus mag stralen, doordat hijzelf daar als gevangene een lichtje van Christus mag zijn. En het heeft nog een grotere uitwerking, zo vertelt hij: ook andere gelovigen hebben door mijn gevangenschap vrijmoedigheid gekregen om nog overvloediger zonder angst het geloof te delen (vers 14). Zijn verblijf in de gevangenis heeft dus zelfs buiten de gevangenis-muren een grote uitwerking.

Nou, ik vind het bijzonder om op zo'n manier naar je situatie te kijken. Zouden wij aan de Ichthusgemeente eenzelfde brief hebben geschreven, als wij in de gevangenis hadden gezeten? En zou ik in de gevangenis met dezelfde dingen druk zijn geweest, als Paulus?

Maar het wordt voor mijn gevoel nog meer bijzonder wat Paulus wil delen met de geloofsgenoten in Filippi... Paulus vertelt dat sommigen daar om hem heen over Christus spreken met verkeerde motieven – namelijk om Paulus dwars te zitten – en dat sommigen uit liefde over Christus spreken, ter ondersteuning van Paulus' zendingswerk. Nu is het niet precies duidelijk wat Paulus hier bedoelt. Zijn er onder de christenen in Rome mensen die misschien dankbaar gebruik maken van de situatie van Paulus' gevangenschap en nu de kans zien om zichzelf te profileren? 'Nu deze spreker monddood is gemaakt door zijn detentie, nu zullen zij eens het woord doen, het Woord laten klinken.' Eindelijk de ruimte om je kwaliteiten eens breed in te zetten en anderen te laten zien. Of – zo denken andere uitleggers – bedoelt Paulus hier te zeggen dat er tijdens dit hele rechtsproces steeds het Evangelie ter sprake komt? De mensen die Paulus willen berechten hebben weliswaar verkeerde bedoelingen - dat is duidelijk - maar ze hebben het wel steeds over het Evangelie... Nou wat is nu betere reclame voor het Evangelie dan het uit de mond van de vijanden te horen? We weten niet precies wie Paulus bedoelt met degenen die met verkeerde motieven steeds over Jezus spreken – of het tegenstanders waren, of concullega's - maar het punt wat Paulus hier wil maken, of beter: waardoor hij zo geraakt is, is dit: *zelfs door mensen met verkeerde motieven wordt over Jezus gesproken, is dat niet prachtig?!*

Vind u dat ook niet ontzettend sterk van Paulus? Paulus schiet niet in de kramp. Het maakt hem niet uit dat het in zijn nadeel is allemaal, dat hij wordt weggezet, dat ze laag over hem spreken in het rechthuis en/of daarbuiten..., *Jezus wordt verkondigd...* en daar gaat het om. Ik hoor geen frustratie. Geen woede. Geen klagen. Geen in-zichzelf-gekeerd-raken. Paulus zal best wel zijn momentjes misschien hebben gehad, maar ondertussen blijft hij Pasen vieren: de opgestane Heer is hier aanwezig en is hier aan het werk

En dan gaat Paulus nog een stap verder – ik blijf nog steeds even bij Paulus, maar ik had u al gewaarschuwd dat wij uitgebreid zijn voorbeeld zullen bekijken: Paulus zegt: het maakt mij eigenlijk niet eens uit of ik Christus zal mogen grootmaken door te mogen blijven leven of door voor Hem te moeten sterven, want: *het leven is mij Christus en het sterven is mij winst*.

Dat klinkt wel erg relativerend wat hij zegt over het sterven... Is hij misschien toch een beetje levensmoe geworden door alles wat hij heeft meegemaakt? Of los van alle mogelijke psychologische interpretatie van deze uitspraak van Paulus: laat zijn voorbeeld niet zien dat ik eigenlijk veel te veel aan het leven hang... en dat het fout is dat ik in tegenstelling tot Paulus eigenlijk nog helemaal niet wil sterven, omdat ik nog zo graag...? Nu, we moeten niet teveel en niet te weinig in die uitspraak van Paulus lezen, waar het Paulus om gaat is: *Jezus is voor mij alles*. En daarom is het niet eens de vraag of ik mag blijven leven, of dat ik zal mogen sterven..., want als ik leef, dan leef ik met Hem... en als ik sterf, dan ben ik nog steeds bij Hem, ja dichterbij kan niet. Eigenlijk is het dus een win-win-situatie: als je sterft in het geloof in Jezus, dan mag je voor altijd bij Hem zijn. En als je leeft, dan mag je ook bij Hem zijn, maar dan moet je nog wel een hele strijd leveren om ook dicht bij Hem te blijven. (Ik moet denken aan wat een van onze oudere gemeenteleden een keer zei, vlak voor haar operatie: 'als ik de

operatie doorkom, dan is het natuurlijk goed. Maar ook als het anders zal gaan, ook dan is het goed.')

Even samenvatten:

Doordat Paulus zo vol is van Jezus, wordt hij niet leeggezogen door zijn huidige situatie.

En doordat Paulus zo blij is met Jezus, wordt hij zo blij als hij hoort dat mensen over Jezus spreken, los van of ze dat nu ten gunste van Paulus doen, of juist uit afgunst of om hem misschien zelfs echt dwars te zitten. Paulus hoort al die bijbedoelingen niet, niet omdat zijn gehoor achteruit is gegaan, maar omdat de Naam van Jezus hem zo prachtig in de oren klinkt.

En doordat Hij zo radicaal heeft gekozen voor Jezus, is de keuze om nog even te blijven leven of toch al te moeten sterven voor hem zelfs een lastige keuze geworden. Niet omdat het leven hem niet lief is, maar omdat Jezus hem zo lief is. Dood en leven zijn niet de grootste werkelijkheden meer voor Paulus, dat is Jezus geworden! En daarom: als hij zal mogen blijven leven, dan zal hij van de dienst aan de Heere zijn levenswerk maken.

Nu, dit voorbeeld wilde Paulus aan de gemeente van Filippi geven. En ik denk ook: dit voorbeeld van Paulus wilde de Heere God door middel van deze eeuwenlang bewaard gebleven brief aan de Filippenzen ook aan u en aan jou geven.

Maar wat moet je nu precies met dit voorbeeld hè? Hoe kan je nu in je leven, in de komende week, een voorbeeld aan Paulus nemen? Het gevaar is dat je gelijk helemaal in de kramp schiet. Dat je vooral ziet dat jij dit geloofsleven niet zal halen, want hier schiet je tekort, en daar zet je je te weinig voor ins enzovoort. En 'zo ontzettend vol van Jezus' zoals Paulus, ja dat ben ik eigenlijk niet..., ik geloof wel in Hem en ik houd ook wel van Hem, maar zoals dat bij Paulus vorm krijgt in zijn leven...? Tja, dat is wel het gevaar met goede voorbeelden: ze kunnen juist ook verlamrend werken, in plaats van dat ze je activeren. Ze kunnen je het gevoel geven dat je er maar beter helemaal niet aan kan beginnen, omdat het veel te groot voor je is.

Nu is het natuurlijk helemaal niet erg om je tekortkomingen onder ogen te krijgen – we moeten onszelf eerlijk in de spiegel van God zien en ontdekken wat er aan ons ontbreekt – maar Paulus wil de gemeenteleden natuurlijk niet verlammen. En hij wil ook niet dat alle aandacht naar hem uitgaat en zijn voorbeeldige manier van geloven en leven. Nee, hij wil dat het Pasen in de gemeente van Filippi zal blijven. En ook dat het Pasen in de Ichthusgemeente van Maarssen zal blijven. En daarom vertelt hij erover hoe dat in de gevangenis gebeurt, hoe de opgestane Heer daar aanwezig is. En daarom hè, probeer ik er toch een paar dingen uit te halen, waar u en ik mee aan de slag zouden kunnen gaan:

Ten eerste: laten wij als 'Paulus' medegevangenen-van-Christus' ook proberen om zo in het leven te staan, dat wij in de situaties, waarin wij leven en terechtkomen, dat wij in die situaties zullen proberen om anderen iets van de Heere Jezus te laten ervaren. Hoe dan? Nou, bijvoorbeeld in een ziekenhuis (dat voorbeeld is voor ons waarschijnlijk wat dichterbij dan de gevangenis van Paulus): je kunt daar in het ziekenhuis heel erg bezig zijn met je gezondheid en je herstel... en dat is logisch, lijkt mij..., maar is het ook niet een bijzonder goede plek om ook iets van Jezus' liefde te laten zien of te laten horen?

Op de plek waar zoveel wonden zijn, is het toch zo heilzaam als Jezus' liefde wonden zou kunnen verzachten. Niet teveel van jezelf verwachten hoor..., maar wel aan de Heere Jezus denken dus.

Er zijn momenten, plaatsen en omstandigheden waarvan je je afvraagt 'waarom ben ik hier in verzeild geraakt?' Waarom? In zo'n ziekenhuis bijvoorbeeld, of in een gespannen situatie op je werk, of midden in de zorgen in de familie, of... Maar kun je op zo'n moment, in zo'n situatie je misschien ook afvragen: *wat kan ik hier van Jezus' laten zien?* Misschien dat niet heel het ziekenhuis-complex in beroering zal komen of dat niet heel de universiteitscampus, of de bouwplaats waar je bent gestationeerd het over Jezus zal gaan hebben – dat was bij Paulus wel het geval, maar ja, Paulus is Paulus – maar bekijk wat jij, wat u in je omstandigheden, op de plaats waar je deze week bent, in de mensen die je ontmoet, kunt delen van Jezus. In woorden, daden, aandacht en liefde. Zie de situaties waarin je terecht komt als een mogelijkheid om je gevangen-zijn-in-Christus uit te leven. Dat helpt soms ook om beter met je situaties om te gaan en daar niet al teveel in vast te gaan zitten en teveel over na te denken.

Nog iets anders van Paulus: verheug je erin als het over Jezus gaat! Paulus vond het niet eens het grootste punt dat het vanuit de juiste beweegredenen opkwam, nee, zelfs die mensen met verkeerde motieven, ach..., *Jezus wordt genoemd!* Nu, dat helpt ons wat om uit de kerkelijke kramp te komen, als iets net iets anders gaat dan je misschien gewend bent of dan je zelf zou willen. Dat is niet het belangrijkste..., *als het om Jezus gaat.* ... Dit helpt je ook om niet al teveel bezig te zijn met je eigen behoeften of jezelf met de ander meten, met benadeeld worden of frustratie enzovoort. Paulus laat hier geen spoor van jaloezie zien, of frustratie of geldingsdrang, of eigen-gelijk hebben..., nee, *een wonderlijke mildheid.* Terwijl als het om de waarheid van het Evangelie gaat, dan kan hij heel scherp zijn! Maar... het gaat om Jezus, en die focus, daar op gericht te zijn, dat strijkt een hoop plooiën glad van onze tere zieltjes die al te snel gekwetst of misdeeld zijn.

En dat zo-vol-van-Jezus helpt Paulus ook om heel anders te kijken naar het sterven. Ja, ik zal toegeven, ik kan Paulus niet zo een-twee-drie dit nazeggen hoor 'het sterven is mij winst'... Paulus had geen vrouw en kinderen, ook geen vaste woonplaats enzovoort, misschien is dat het waarom hij het sterven zo onbevengend 'winst' kan noemen. Overigens moet je niet teveel in het woord 'winst' willen lezen. Het is waarschijnlijk gekozen vanwege de klankrijm. In het Grieks klinken de woorden 'Christus' en 'winst' bijna hetzelfde. Het leven is mij Christus, het sterven *winst*..., dat woordje 'winst' moet je dus niet helemaal uitpluizen, het gaat Paulus hierom: sterven is meer dan alles loslaten. Terwijl de angst voor het loslaten, de angst dat alles straks uiteindelijk over is, zoveel mensen kan benauwen en hen ertoe aanzet om zoveel mogelijk uit het leven te willen halen wat er in zit, kan Paulus veel meer ontspannen in deze dingen staan. Want sterven is: nog dicht bij je Heere mogen zijn, dan je nu al bent. Het leven met Christus gaat door de dood heen door... en het wordt zelfs nog mooier dan het al is. De dagen van verkering en verlovings gaan over dan over in een huwelijk, een huwelijk met de hemelse Bruidgom waar zelfs de dood niet meer kan scheiden.

Nu, Paulus vertelt dit alles niet om groot en graag over zichzelf te spreken. Nee, hij gunt het de mensen in Filippi zo sterk om ook zo te mogen leven. Want de opgestane Heer zit niet opgesloten in de Paasdagen, maar is ook vandaag een werkelijkheid... en morgen... en alle dagen..., ja.. tot in eeuwigheid. Hoe kan dat nu ook bij u en jou tot een ervaring worden? Want misschien klinkt het veel te hoog gegrepen... Misschien bent u lang nog niet zo vol van Jezus als die Paulus.

Nu, je kunt dit ook niet zomaar 'even maken'... Het moet je door God gegeven worden. Bij Paulus was het ook een gegrepen zijn..., een stilgezet worden..., een overweldigd worden. Het was Jezus Zelf Die zo plotseling en zo overweldigend Paulus' leven in beslag nam.

Maar wat kunnen wij dan wel doen om het met Paulus mee te kunnen zeggen: 'het leven is mij Christus...' Ik probeer al zoekende iets hierover te zeggen...:

Het is Jezus' liefde steeds meer proberen te ontdekken. Het in je opnemen. Het je laten aanzeggen. ... Erover nadenken en proberen te beseffen wat Pasen inhoudt..., wat Jezus heeft gedaan..., hoe God daar voor ons alles heeft veranderd. Erover lezen dus, het nog eens lezen. Erover zingen. Maar soms ook gewoon even je mond houden en stil worden. ... Tot het besef komen dat er echt geen mooier verhaal is dan het Evangelie van onze Heere Jezus. Er is geen mooier, hoopvoller, sterker en meer ontwapend verhaal dan dit.

Het leven is mij Christus..., hoe kom je zover om dit te zeggen? Het heeft ook te maken met eerlijk tegenover jezelf zijn, tegenover je falen en de dingen die echt niet goed gaan bij jezelf. Het is een eerlijk tegenover jezelf zijn en het besef toelaten van je eigen nietigheid, je afhankelijkheid, het besef dat je zonder Hem niet kan en het ook echt niet verder moet proberen. Het is ook eerlijk zijn tegenover de situatie van deze wereld en tot je door laten dringen dat deze wereld door God toch nog steeds zo geliefd is.

Het leven is mij Christus... Om dit met Paulus te kunnen zeggen moet je ook te stap willen maken om jezelf te willen verbinden met de Heere Jezus..., om je dagelijks leven hierdoor te laten vormen en vullen. Om daarvoor ook dingen los te durven laten. Om discipline te oefenen. Om je karakter te laten vormen.

Het leven is mij Christus...

Het is Zijn leven jouw leven laten zijn. Omdat er geen beter leven is.

Het is Zijn wil jouw wil laten zijn. Omdat er geen betere wil en weg is.

Het is Zijn liefde jouw liefde laten zijn. Omdat je de liefde van de eeuwige God Die in Christus tot ons komt niet kunt kleinkrijgen en ook niet buiten je leven kunt houden.

Het leven is mij Christus..., want alles van mijn leven vindt zijn doel en zin, houvast en waarde in Hem.

Dat gunde Paulus de gemeente van Filippi. Hij kon het hun niet geven. Hij kon het hun wel voorleven. Nu, ik hoop dat wij iets van Paulus' voorbeeld hebben geprobeerd, dat wij iets van *verlangen* hebben gekregen om zoals Paulus in onze situatie, in onze omstandigheden met onze mogelijkheden te gaan staan, in de vreugde dat de opgestane HEERE met ons is en ons alles is. In leven en in sterven.

Want: *Paasfeest gaat door... en Pasen gaat door alles heen.*